

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS PAKUOČIŲ IR PAKUOČIŲ ATLIEKŲ TVARKYMO ĮSTATYMO NR. IX-517 PAPILDYMO 8³ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2601, LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS APSAUGOS ĮSTATYMO NR. I-2223 PAPILDYMO 108³ IR 108⁴ STRAIPSNIAIS ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2603 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO 248 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2602

2023 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2023 m. gegužės 31 d. sprendimo Nr. SV-S-966 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 ir 4 punktus ir Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2023 m. birželio 7 d. sprendimo Nr. SV-S-979 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 2 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatymo Nr. IX-517 papildymo 8³ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIVP-2601 (toliau – PPATĮ projektas), Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo Nr. I-2223 papildymo 108³ ir 108⁴ straipsniais įstatymo projektui Nr. XIVP-2603 (toliau – AAĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 248 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIVP-2602 (toliau – ANK projektas), tačiau pasiūlyti Seimui PPATĮ, AAĮ ir ANK projektus (toliau – Įstatymų projektai) tobulinti atsižvelgiant į šias pastabas ir pasiūlymus:

1. 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka, 6 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad valstybės narės turi atidėti techninio reglamento projekto priėmimą 12 mėnesių nuo notifikavimo Europos Komisijai, jeigu dėl techninio reglamento projekto objekto yra pateiktas pasiūlymas Europos Parlamentui ir Tarybai priimti direktyvą, reglamentą ar sprendimą. Pažymėtina, kad Europos Komisija 2022 m. lapkričio 30 d. pateikė pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl pakuočių ir pakuočių atliekų, keičiančio Reglamentą (EU) 2019/1020 ir Direktyvą (EU) 2019/904 ir panaikinančio Direktyvą [94/62/EB](#) (toliau – Pakuočių reglamentas), jį šiuo metu svarsto Europos Sąjungos (toliau – ES) Tarybos Aplinkos darbo grupė. Pagal turimą informaciją, Europos Komisija vadovaudamasi Direktyvos (ES) 2015/1535 6 straipsnio 4 dalimi jau yra priėmusi du sprendimus dėl atitinkamų ES valstybių narių teisinio reglamentavimo, susijusio su pakuotėmis, priėmimo atidėjimo 12 mėnesių. Pažymėtina, kad šiais sprendimais taikytos išimtys nuostatomis, susijusioms su 2019 m. birželio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/904 dėl tam tikrų plastikinių gaminių poveikio aplinkai mažinimo perkėlimu.

Vadovaujantis Direktyvos (ES) 2015/1535 6 straipsnio 4 dalimi ir Direktyvos (ES) 2019/904 4 straipsnio 1 dalimi, pagal kurią valstybės narės parengia priemones, kuriomis užtikrinama, kad

galutiniams vartotojams prekybos vietose vietoj vienkartinį plastikinių gaminių, numatytų Direktyvos (ES) 2019/904 priedo A dalyje (gėrimų indelių, įskaitant jų kamštelius ir dangtelius, ir maisto taros, t. y. talpyklų, kaip antai dėžučių su dangteliais ar be jų, kuriose laikomas maistas, kuris skirtas nedelsiant suvartoti vietoje arba išsinešti, yra paprastai suvartojamas tiesiai iš talpyklos ir yra paruoštas suvartoti be papildomo paruošimo, pavyzdžiui, kepimo, virimo ar pašildymo, įskaitant maisto tarą, naudojamą greitam maistui arba kitam nedelsiant suvartoti skirtam maistui (toliau – vienkartiniai plastikiniai gaminiai)), būtų prieinami daugkartiniai alternatyvūs gaminiai, taip pat ekonomines priemones, pavyzdžiui, priemones, kuriomis užtikrinama, kad prekybos vietose vienkartiniai plastikiniai gaminiai galutiniam vartotojui nebūtų duodami nemokamai, atsižvelgiant į Pakuočių reglamento bendrosios vidaus rinkos teisinį pagrindą (Sutarties dėl ES veikimo (SESV) 114 straipsnis), kuriuo visose ES valstybėse narėse siekiama suderinti visų rūšių pakuočių pagal medžiagą, iš kurios ji pagaminta, pateikimo rinkai sąlygas, išvengti rinkos iškraipymų ir laisvo prekių judėjimo kliūčių, ir Pakuočių reglamento nuostatas, be kita ko, numatančias, kad Direktyva (ES) 2019/904 bus laikoma specialiuoju įstatymu (*lex specialis*), o jei yra prieštaravimų tarp Direktyvos (ES) 2019/904 ir Pakuočių reglamento nuostatų, pirmenybė turėtų būti teikiama Direktyvai (ES) 2019/904, išskyrus konkrečius atvejus, numatytus Pakuočių reglamente, siūloma, kol nėra bendro požiūrio dėl Pakuočių reglamento, Lietuvos Respublikos pakuočių ir pakuočių atliekų tvarkymo įstatyme (toliau – PPATĮ) numatyti draudimą neatlygintinai dalyti ne visų pagal medžiagą, iš kurios ji pagaminta, rūšių maisto ir gėrimų vienkartinės pakuotės, bet Direktyvos (ES) 2019/904 priedo A dalyje nurodytus vienkartinis plastikinius gaminius, kurie, vadovaujantis iš Direktyvos (ES) 2019/904 3 straipsnio į Lietuvos Respublikos atliekų tvarkymo įstatymo 2 straipsnio 66¹ dalį perkeltos vienkartinio plastikinio gaminio sąvokos apibrėžtimi (t. y. „vien arba iš dalies iš plastiko pagamintas gaminy, kuris nėra sukurtas, suprojektuotas ar pateiktas rinkai taip, kad per jo gyvavimo trukmę jį būtų galima panaudoti daugelį kartų ar ciklą, grąžinant jį gamintojui pakartotinai užpildyti arba pakartotinai panaudoti tam pačiam tikslui, kuriam jis buvo sukurtas“) ir Lietuvos Respublikos mokesčio už aplinkos teršimą įstatymo 4 priedu, laikytini plastikinėmis, PET (polietileno tereftalatas) ir kombinuotomis pakuotėmis. Remiantis tuo, kas išdėstyta, PPATĮ projekto 8³ straipsnio 1 dalyje siūloma numatyti, kad draudžiama neatlygintinai dalyti vienkartinis plastikinius gaminius, nurodytus PPATĮ 1¹ priedo 1 ir 4 punktuose. Atitinkamai siūloma patikslinti PPATĮ projekto 8³ straipsnio 2 dalį, joje numatant, kad kaip alternatyva PPATĮ projekto 8³ straipsnio 1 dalyje nurodytiems vienkartiniams plastikiniams gaminiams turi būti pateikiamos daugkartinės pakuotės arba vienkartinės pakuotės, kurių sudėtyje nėra plastiko.

2. Siekiant teisinio reglamentavimo vientisumo ir nuostatų derėjimo tarpusavyje, vietoje PPATĮ projekto 8³ straipsnio 5 ir 6 dalyse numatytos išimties maisto ir gėrimų pakuotėms, „į kurias individualiam vartojimui skirtas maistas ar gėrimas supakuotas gamybos linijoje, po to gabenamas į prekybos vietą, esančią ne gamintojo gamybos vietoje ar sandėlyje“, siūloma PPATĮ projekto 8³ straipsnio 1 dalyje numatyti draudimo neatlygintinai dalyti taikymo apimtį, t. y. kad draudimas neatlygintinai dalyti taikomas vienkartiniams plastikiniams gaminiams, kai jie pardavimo metu užpildomi maisto produktais ar gėrimais viešojo maitinimo vietose. Tai suponuoja, kad tie vienkartiniai plastikiniai gaminiai, kurie buvo užpildyti ne viešojo maitinimo vietose, nepaklius į draudimo neatlygintinai dalyti ir alternatyvos pateikimo apimtį.

3. Siekiant teisinio aiškumo, siūloma patikslinti PPATĮ projekto 8³ straipsnio nuostatas dėl vartojimo vietoje ir PPATĮ projekto 8³ straipsnio 2 dalyje numatyti, kad alternatyva PPATĮ projekto 8³ straipsnio 1 dalyje nurodytiems vienkartiniams plastikiniams gaminiams turi būti pateikiama, kai

maisto produktai ar gėrimai skirti vartoti viešojo maitinimo vietose (patalpose ar lauko sąlygomis ne didesniu kaip 40 metrų atstumu nuo viešojo maitinimo vietos įrengtose aptarnavimo vietose (zonose)).

4. Siekiant vartotojus paskatinti atsisakyti vienkartinį plastikinių gaminių, siūloma PPATĮ projekto 8³ straipsnyje numatyti, kad, viešojo maitinimo paslaugą teikiantys fiziniai ir juridiniai asmenys, suteikdami galimybę užpildyti maisto produktais ar gėrimais vartotojo atsineštą pakuotę viešojo maitinimo vietose, privalo vartotojui pateikti informaciją apie sąlygas, kuriomis leidžiama įsigyti maisto produktų ar gėrimų vartotojo atsineštoje pakuotėje, kad būtų užtikrinti 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente ([EB\) Nr. 852/2004](#) dėl maisto produktų higienos ir 2004 m. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente ([EB\) Nr. 1935/2004](#) dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, ir panaikinančiame Direktyvas [80/590/EEB](#) ir [89/109/EEB](#), nurodyti saugos ir higienos reikalavimai.

Remiantis tuo, kas išdėstyta, PPATĮ projekto 1 straipsniu pildomą PPATĮ 8³ straipsnį siūloma išdėstyti taip:

„8³ straipsnis. Vienkartinį plastikinių gaminių naudojimo mažinimo reikalavimai

1. Viešojo maitinimo paslaugą teikiantiems fiziniams ir juridiniams asmenims draudžiama neatlygintinai vartotojams dalyti vienkartinius plastikinius gaminius, nurodytus šio įstatymo 1¹ priedo 1 ir 4 punktuose, kai jie pardavimo metu užpildomi maisto produktais ar gėrimais viešojo maitinimo vietose.

2. Vartoti viešojo maitinimo vietose (patalpose ar lauko sąlygomis ne didesniu kaip 40 metrų atstumu nuo viešojo maitinimo vietos įrengtose aptarnavimo vietose (zonose)) kaip alternatyva šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems vienkartiniais plastikiniams gaminiams turi būti pateikiamos daugkartinės pakuotės arba vienkartinės pakuotės, kurių sudėtyje nėra plastiko.

3. Viešojo maitinimo paslaugą teikiantys fiziniai ir juridiniai asmenys, suteikdami galimybę užpildyti maisto produktais ar gėrimais vartotojo atsineštą pakuotę viešojo maitinimo vietose, privalo vartotojui pateikti informaciją apie sąlygas, kuriomis leidžiama įsigyti maisto produktų ar gėrimų vartotojo atsineštoje pakuotėje, kad būtų užtikrinti 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente ([EB\) Nr. 852/2004](#) dėl maisto produktų higienos ir 2004 m. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente ([EB\) Nr. 1935/2004](#) dėl žaliavų ir gaminių, skirtų liestis su maistu, ir panaikinančiame Direktyvas [80/590/EEB](#) ir [89/109/EEB](#), nurodyti saugos ir higienos reikalavimai.“

5. Siekiant teisinio aiškumo, siūloma PPATĮ projektą papildyti straipsniu, kuriuo PPATĮ 2 straipsnis būtų papildomas nauja viešojo maitinimo vietos sąvoka ir numatyti, kad viešojo maitinimo vieta suprantama taip, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme, t. y. laikantis maisto tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų nustatytų viešojo maitinimo reikalavimų įrengti restoranai, kavinės, barai ar kita maisto tvarkymo vieta, kurioje ruošiamas, gaminamas ir realizuojamas maistas, skirtas viešajam maitinimui.

6. Draudimas neatlygintinai dalyti vienkartinius plastikinius gaminius prilygsta gaminių techninei specifikacijai (kaip ji suprantama pagal Direktyvą (ES) 2015/1535) ir gali kliudyti laisvam prekių judėjimui ES, todėl siūloma apie PPATĮ projektą pranešti Europos Komisijai ir kitoms valstybėms narėms vadovaujantis Direktyva (ES) 2015/1535 ir šią direktyvą bei Pasaulio prekybos organizacijos Sutarties dėl techninių prekybos kliūčių nuostatas įgyvendinančiomis Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklėmis, patvirtintomis

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

7. Siūloma įvertinti, ar Lietuvos Respublikoje *laikina*i paslaugas teikiantiems kitų valstybių narių paslaugų teikėjams (toliau – laikinai paslaugas teikiantys teikėjai) neturėtų būti taikoma išimtis pateikti PPATĮ projekto 8³ straipsnio 2 dalyje siūlomą alternatyvą. Nusprendus išimties netaikyti, apie PPATĮ projekto 8³ straipsnio 2 dalyje numatytą reikalavimą pateikti alternatyvą laikinai paslaugas teikiantiems teikėjams turėtų būti pranešama Europos Komisijai. Pranešimas teikiamas vadovaujantis Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo 9 straipsnio 5 dalimi ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“.

8. Pagal siūlomas patikslinti PPATĮ projekto 1 straipsniu pildomo PPATĮ 8³ straipsnio nuostatas siūloma pakoreguoti AAĮ ir ANK projektus, numatančius juridinių ar fizinių asmenų atsakomybę už PPATĮ projekte numatytų reikalavimų nevykdymą, t. y. AAĮ ir ANK projektuose numatyti, kad atsakomybė taikoma už neatlygintiną vienkartinių plastikinių gaminių, nurodytų PPATĮ 1¹ priedo 1 ir 4 punktuose, kai jie pardavimo metu užpildomi maisto produktais ar gėrimais viešojo maitinimo vietose, dalijimą ir alternatyvos, kokia yra numatyta PPATĮ projekto 8³ straipsnio 2 dalyje, šiems vienkartiniams plastikiniams gaminiams nepateikimą.

9. Siekiant suteikti laiko prisitaikyti prie PPATĮ projekte numatytų pokyčių, vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje numatyta *dvių datų* taisykle ir atsižvelgiant į tai, kad pagal Direktyvą (ES) 2015/1535, Europos Komisijai gavus valstybės narės teikiamą notifikavimo pranešimą, PPATĮ projekto priėmimas sustabdomas ne trumpiau kaip 3 mėnesiams (arba 6 mėnesiams, kai Europos Komisija ar kita valstybė narė per 3 mėnesius nuo pranešimo apie techninio reglamento projektą gavimo pateikia pastabas), Įstatymų projektų nuostatų įsigaliojimo datą siūloma numatyti ne ankstesnę kaip 2024 m. lapkričio 1 d.

Ministras Pirmininkas

Aplinkos ministras